

Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18439>

Özet

Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i (ÇBAÖ), bireylerin çeviri eylemine, çevirmenlik mesle?ine ve çeviri süreçlerine yönelik sahip olduklar? **tutumlar?** ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu giri?, ölçe?in Türkçeye **uyarlama** çal??mas?na odaklanmaktadır. Davut Divarcio?lu tarafından 2021 y?l?nda gerçekleştirilen bu çal??ma, orijinal yabancı dildeki ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?lamay?, ayr?ca Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik kan?tlar?n? sunmay? amaçlam??tır. Uyarlama süreci, ölçe?in çeviri e?itimi alan ö?renciler veya çevirmenler gibi ilgili hedef kitlelerin **çeviriye bak?? aç?lar?n?** bilimsel yöntemlerle de?erlendirmesine olanak tan?maktadır.

Anahtar Kelimeler

Çeviriye Bak?? Aç?s?, Tutum Ölçe?i, Ölçek Uyarlama, Türk Dili, **Psikometrik** Özellikler, Çeviri E?itimi.

Yazarlar

Davut Divarcio?lu

Amaç

Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin çeviri sürecine ve çevirmenlik mesle?ine dair bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini sistematik olarak belirlemektir. Bu ölçek, özellikle çeviri e?itimi programlar?nda ö?rencilerin mesleki tutumlar?n? ve beklentilerini saptamak, e?itim ihtiyaçlar?n? belirlemek ve müfredat?n etkinli?ini de?erlendirmek için kritik bir araç görevi görür.

Türkçeye uyarlama çal??mas? (Divarcio?lu, 2021) ise, özgün ölçe?in yüksek düzeydeki **güvenirlik** ve geçerlik özelliklerini Türk kültürü ve dil yap?s? içinde koruyarak, Türkiye'deki ara?t?rmacılar ve e?itimciler için kullan?ma sunmay? hedeflemiştir.

Yap?

Ölçek, kat?l?mcılar?n çeviriye yönelik genel tutumlar?n? ölçen çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Bu yapı genellikle çevirinin zorluk derecesine ili?kin inançlar?, çevirmenlerin toplumsal rolüne dair algılar? ve çeviri prati?ine yönelik ki?isel motivasyonlar? içeren alt boyutlardan oluşur. Ölçe?in orijinal yap?s?, uyarlama sürecinde Türk örnekleminde de?erlendirilmeye çal??ılm??tır.

ÇBAÖ, bireylerin çeviriyi sadece dilsel bir aktarım olarak mı yoksa kültürel, sosyal ve etik boyutlar? olan karma??k bir süreç olarak mı gördüklerini ortaya koymaya yardımcı olur. Bu yapı,

çeviri bilimi alan?ndaki teorik çerçevelerle yak?ndan ili?kilidir.

Geçerlik

Orijinal ölçe?in geçerlik çal??malar?, genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi) ve ölçüt ba??ml? geçerlik yöntemleriyle desteklenmi?tir. Türkçeye uyarlama çal??mas?nda (Divarcio?lu, 2021), ölçe?in Türk kültüründeki geçerli?ini sa?lamak amac?yla dilsel e?de?erlik, kapsam geçerli?i ve **yap? geçerli?i** analizlerinin yap?ld??? varsay?lmaktadır.

Kaynak metinde geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, uyarlama makalesinde (Divarcio?lu, 2021) ölçe?in yap?sal uygunlu?unu test etmek için gerekli istatistiksel analizlerin (örne?in, Do?rulay?c? Faktör Analizi) gerçekleştirildi?i ve ölçe?in kuramsal yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ine dair kan?tlar?n sunuldu?u dü?ünölmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? göstermektedir. Psikometrik araçlarda en sık kullanılan güvenilirlik yöntemi, maddelerin iç tutarlılı??n? ölçen Cronbach Alfa katsay?s?d?r.

Divarcio?lu (2021) taraf?ndan yürütölen adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in Türk örnekleminde yüksek düzeyde iç tutarlılı?a sahip oldu?u sonuçlar?n?n raporlanm?? olmas? beklenmektedir. Bu, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Kaynak metinde güvenilirlik bilgisi '-' olarak belirtilmi?tir; detaylı istatistiksel sonuçlar için ana referansa ba?vurulmal?d?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla uyarlama çal??mas? s?ras?nda **Faktör Analizi** (Exploratory Factor Analysis - EFA veya Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullan?lm??t?r. Genellikle uyarlama çal??malar?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de geçerli olup olmadı??n? kontrol etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (CFA) tercih edilir.

Bu analizler, ölçe?in varsay?lan alt boyutlar?n?n Türk popölasyonunda da ayr??t??n? ve her bir maddenin ait oldu?u faktör alt?nda yüksek yük de?erlerine sahip oldu?unu ortaya koyarak ölçe?in yap?sal bütönlü?ünü destekler.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

Format: Genellikle Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Örne?in, 5'li veya 7'li derecelendirme).

Kullan?labilen Diller: Türkçe (Uyarlama sonras?), Orijinal Dil (Bilinmiyor).

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri (Özellikle Çeviri ve Dil Bölümü Ö?rencileri) ve Çevirmenler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin çeviri ve dil bölümlerinde ö?renim gören ö?rencileri içerebilir.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli anket format?nda, bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde gerçekleştirilir.

Anahtar Kelimeler

Çeviri, Tutum, Ö?renci Alg?lar?, Psikometri, Dil Çal??malar?, Davut Divarcio?lu, 2021.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: ddivarcioglu@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?mland??? kurum bilgileri için ana referansa ba?vurulmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçeye uyarlama çal??mas? 2021 y?I?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için yazar Davut Divarcio?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilir. İleti?im e-posta adresi: ddivarcioglu@gmail.com.

Kaynaklar

Divarcio?lu, D. (2021). Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?ini Türkçeye uyarlama çal??mas?. *Turkish Studies Language*, 16(2), 1121-1134. DOI: <https://dx.doi.org/10.47845/TurkishStudies.46111>

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, yay?mlanan makale veya ekler arac?I???yla ula??labilir. Orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: [ceviriye-bakis-acisi-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/ceviriye-bakis-acisi-olcegi-toad.pdf)

Çeviriye Bak?? Aç?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelere ula?mak için

lütfeñ Divarcio?lu (2021) referans?na ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM